

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 192/07-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. novembra 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti B., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. D. K., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 39 Er 3673/2006 (pôvodne vedenom pod sp. zn. E 1893/98) takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti B., s. r. o., na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 39 Er 3673/2006 (pôvodne vedenom pod sp. zn. E 1893/98) **p o r u š e n é b o l o .**

2. Obchodnej spoločnosti B., s. r. o., **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Bratislava II **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava II je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti B., s. r. o., trovy právneho zastúpenia v sume 7 492,24 Sk (slovom sedemtisíc štyristodevät'desiatdva slovenských korún a dvadsaťštyri halierov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. D. K., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 192/07 z 31. augusta 2007 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 39 Er 3673/2006 (pôvodne vedenom pod sp. zn. E 1893/98).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že na základe jej návrhu na súdny výkon rozhodnutia vydal okresný súd 19. januára 1999 uznesenie, ktorým nariadil súdny výkon rozhodnutia predajom hnutel'ných vecí povinnej. Dňa 27. februára 2006 sťažovateľka v súlade s prechodným ustanovením § 372m Občianskeho súdneho poriadku podala súdnej exekútorke návrh na vykonanie exekúcie a zároveň to oznámila okresnému súdu. Okresný súd 18. októbra 2006 súdnu exekútorcu vyzval, aby vyčíslila výšku vymáhanej pohľadávky. Z dôvodu „*nevyčíslenia pohľadávky*“ okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 29. januára 2007 jej žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Sťažovateľka sa proti tomuto uzneseniu 23. februára 2007 odvolala a okresný súd odvolaniu vyhovel. Podľa informácie okresného súdu bolo súdnej exekútorke vydané poverenie na vykonanie exekúcie 24. mája 2007.

V napadnutom konaní tak ako pri rozhodovaní o návrhu na výkon rozhodnutia, aj v konaní o návrhu na vykonanie exekúcie bol okresný súd dlhodobo nečinný, a preto sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ďalej sa domáha, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk a úhradu trov konania.

Okresný súd na základe výzvy ústavného súdu doručil 2. novembra 2007 svoje vyjadrenie k sťažnosti sťažovateľky, v ktorom uviedol:

„Vec vedená na tunajšom súde pod sp. zn. 39 Er/3673/2006 bola pridelená na vybavenie zákonnej sudkyňi JUDr. N. P., ktorá od 01. 01. 2007 bola dočasne pridelená na výkon funkcie sudcu na (...).

Vo veci konala vyššia súdna úradníčka, ktorá uznesením č. k. 39 Er/3673/2006-8 zo dňa 29. 01. 2007 zamietla žiadosť exekútorky JUDr. Z. D. na vykonanie exekúcie. Proti predmetnému uzneseniu podal oprávnený odvolanie, doručené súdu dňa 26. 02. 2007.

Opatrením predsedu súdu zo dňa 02. 04. 2007 bola vec pridelená JUDr. G. S., ktorá sa stala vo veci zákonnou sudkyňou a ktorá vo veci vykonala tieto úkony:

Uznesením č. k. 39 Er/3673/2006 zo dňa 17. 04. 2007 zrušila uznesenie vydané vyššou súdnou úradníčkou dňa 29. 01. 2007 č. k. 39 Er/3673/2006-8 a vydala dňa 24. 05. 2007 poverenie na vykonanie exekúcie. Toho času vo veci prebieha exekúcia.“

Právny zástupca sťažovateľky ústavnému súdu na základe jeho výzvy doručil 14. novembra 2007 svoje stanovisko k vyjadreniu okresného súdu, v ktorom uviedol: *„(...) oznamujeme, že nepovažujeme za potrebné sa vyjadriť k vyjadreniu predsedníčky Okresného súdu Bratislava II. sp. zn. Spr. 2118/07 z 24. 10. 2007, nakoľko všetko podstatné sme už uviedli v podanej ústavnej sťažnosti.“*

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo veci sťažnosti sťažovateľky upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát

predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (napr. IV. ÚS 59/03), pričom „tento účel možno dosiahnuť zásadne až právoplatným rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 157/02, I. ÚS 76/03). K vytvoreniu „stavu právnej istoty preto dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (napr. III. ÚS 127/03). Toto základné právo sa uplatňuje aj v nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí. V takom druhu civilného procesu je účelom tohto základného práva to, aby sa po vydaní upovedomenia o začatí exekúcie bez zbytočných prietáhov uskutočnila exekúcia podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) tak, aby vymáhaný nárok bol čo najskôr, ak tomu nebránia dôvody relatívnej alebo absolútnej neprípustnosti exekúcie, uspokojený.

Otázku existencie zbytočných prietáhov aj v exekučnom konaní a porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03, II. ÚS 2/05) skúma vždy so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci (1), správania účastníka konania (2) a napokon aj spôsobu, akým v konaní postupoval súd (3).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie okresného súdu v konaní o výkon rozhodnutia predajom hnutelných vecí a v exekučnom konaní nemožno považovať za právne zložité a v danej veci s prihliadnutím na priebeh uvedeného konania, resp. procesné úkony vykonané okresným súdom v tomto konaní nemožno hovoriť ani o skutkovej zložitosti, ktorá by spôsobila predĺženie uvedeného konania.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria - správania sťažovateľky - v posudzovanom konaní ústavný súd nezistil žiadne také okolnosti, v dôsledku ktorých by mohlo dôjsť k spomaleniu postupu súdu.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v posudzovanom konaní došlo k zbytočným prietáhom, bol postup okresného súdu.

Zo spisového materiálu v predmetnej veci ústavný súd zistil, že návrh sťažovateľky na výkon rozhodnutia predajom hnutelných vecí bol okresnému súdu doručený 17. decembra 1998. Okresný súd uznesením z 19. januára 1999 nariadil v uvedenom konaní výkon rozhodnutia predajom hnutelných vecí. Po nariadení výkonu rozhodnutia okresný súd až do 1. septembra 2005 v tejto veci neuskutočnil žiaden relevantný procesný úkon, ktorý by smeroval ku skončeniu tohto konania, resp. k uspokojeniu pohľadávky sťažovateľky ako oprávnenej.

Podľa § 372m Občianskeho súdneho poriadku v znení zákona č. 341/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov platnom a účinnom

po 1. septembri 2005 mal okresný súd v preskúmanom konaní povinnosť po doručení oznámenia sťažovateľky o podaní návrhu na výkon exekúcie postúpiť predmetnú vec spolu s poverením na vykonanie exekúcie súdnej exekútorke. Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v období po 1. septembri 2005 mohol v predmetnom konaní realizovať len jednoduché procesné úkony (vydanie poverenia súdnemu exekútorovi a následne postúpenie veci súdnemu exekútorovi), ktoré nemožno z hľadiska času potrebného na ich prípravu alebo realizáciu považovať za náročné.

Zo spisového materiálu ďalej vyplýva, že právny zástupca sťažovateľky okresnému súdu 27. februára 2006 doručil oznámenie o podaní návrhu na výkon exekúcie a súčasne ho požiadal, aby súdnej exekútorke postúpil spisový materiál v jeho veci spolu s poverením na vykonanie exekúcie. Okresný súd podaním z 18. októbra 2006 vyzval sťažovateľku na doplnenie návrhu na udelenie poverenia. Uznesením vyššieho súdneho úradníka z 29. januára 2007 okresný súd zamietol návrh na vydanie poverenia súdnej exekútorke. Okresný súd následne na základe odvolania sťažovateľky uznesením zo 17. apríla 2007 zrušil napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka a 24. mája 2007 vydal súdnej exekútorke poverenie na vykonanie exekúcie v predmetnej veci.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že ústavný súd pri rozhodovaní v tejto veci zohľadnil predovšetkým skutočnosť, že okresný súd v napadnutom konaní o výkon rozhodnutia v období od 19. januára 1999 (vydanie uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia predajom hnutel'nych vecí) až do 1. septembra 2005, t. j. počas obdobia trvajúceho viac ako šesť rokov a sedem mesiacov nevykonal prakticky žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky napriek tomu, že jeho postupu nebránila žiadna zákonná prekážka. Okrem toho ani postup okresného súdu v predmetnej veci po 27. februári 2006, t. j. po doručení oznámenia sťažovateľky o podaní návrhu na vykonanie exekúcie, nemožno podľa ústavného súdu považovať za efektívny, pretože v jeho dôsledku realizácia jednoduchých procesných úkonov (vydanie poverenia a postúpenie veci súdnej exekútorke) okresnému súdu trvala až do 31. mája 2007 (doručenie spisu v uvedenej veci súdnej exekútorke), t. j. viac ako 1 rok a 3 mesiace.

Vzhľadom na celkovú dĺžku tohto konania, uvedenú nečinnosť okresného súdu, ako aj so zreteľom na to, že predmetné konanie bolo poznačené aj neefektívnou činnosťou, je potrebné konštatovať, že v konaní došlo k zbytočným priet'ahom, ktoré neboli spôsobené zložitost'ou veci ani správaním účastníkov konania, ale postupom okresného súdu. Ústavný súd preto dospel k názoru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 39 Er 3673/2006 (pôvodne vedenom pod sp. zn. E 1893/98) došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

S'ťažovateľka žiadala aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 50 000 Sk z dôvodov uvedených v jej s'ťažnosti.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na celkovú dĺžku konania okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 39 Er 3673/2006 (pôvodne vedenom pod sp. zn. E 1893/98) a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým predmet uvedeného konania, ústavný súd považoval priznanie sumy 20 000 Sk za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. D. K. Ústavný súd pri priznaní trov konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2006, ktorá bola 17 822 Sk. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti), a to v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 2 970 Sk, t. j. spolu 5 940 Sk, čo spolu s režijným paušálom 2 x 178 Sk (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a DPH (19 % z 6 296 Sk) predstavuje sumu 7 492,24 Sk.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia v sume 7 492,24 Sk je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. novembra 2007